

JUHAN
KULISI
DOKFOTO
KESKUS

KUI MA ÜKSKORD SUUREKS SAAN

...

Vincent Tremeau fotonäitus
ning ÜRO ja sõjalised konfliktid

Abimaterjal õpetajale
Gümnaasium

VÄLISMINISTEERIUM

EESTI
ARENGUKOOSTÖÖ

KOOLIASTE

gümnaasium

AINETUND

ühiskonnaõpetus / valikkursus „Globaliseeruv maailm”

LÕIMING

Ajalugu – sõjaajalugu, kriiside ja konfliktide tekkepõhjused ja tagajärjed, rahvusvahelised kriisid ja konfliktid, NATO ja ÜRO. Globaliseeruv maailm – pagulasprobleemid nüüdismaailmas. Lapstööjõu kasutamine ja kaasaegne orjakaubandus. Kultuuride väärnimõistmine ja selle tagajärjed, kultuuridevahelised konfliktid. Vaesus ja humanitaarabi tänapäeva maailmas. Rahvusvaheline kaubandus ja globaalne ebaõiglus. Relvakonfliktidega kaasnevad sotsiaalsed ja keskkonnaprobleemid. Inimeseõpetus – sooline võrdõiguslikkus, soorollid.

Ühiskonnaõpetus – rahvusvaheline julgeolek ja koostööorganisatsioonid (ÜRO), rahvusvahelised kriisid ja konfliktid. Sotsiaalsed suhted ja institutsioonid, inimõigused ja lapse õigused. Üleilmastumine, globaalprobleemide mõju riikide suhetele, lahenduste otsingud. Humanitaarõiguse põhimõtted ja olemus, rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise juhtumid. Lapssõdurid. Illegaalne immigratsioon ja põgenikud. Inimkaubandus.

Riigikaitse – tänapäeva kriisid, sõjad ja relvakonfliktid.

Kunstiõpetus – kunst ja visuaalkultuur 21. sajandil, fotokunst, nüüdiskunst.

Emakeel ja kirjandus – teksti kriitilise analüüsi oskus, meediakirjaoskus, info hankimine ja selle kriitiline hindamine, tööde vormistamine.

Inglise keel – OCHA kodulehe lugemine inglise keeles, kokkuvõtlik tõlge eesti keelde.

ÕPITULEMUSED

Õpilane...

- oskab selgitada mõisteid *humanitaarkriis*, *humanitaarabi*, *põgenik*, *soostereotüüp*;
- oskab selgitada, mis organisatsioon on ÜRO ja millega tegeleb, millised on ÜRO allorganisatsioonid ja nende tegevusvaldkonnad;
- on kursis maailma eri regioonide aktuaalsete probleemidega, teab nende põhjusi ning võimalikke tagajärgi;
- väärtustab soolist võrdõiguslikkust ning oskab selgitada, miks ja mil moel kannatavad tüdrukud konfliktides sageli enam kui poisid;
- oskab otsida infot ning kasutada usaldusväärseid allikaid;
- suudab lugeda teemakohast ingliskeelset teksti ning sellest eestikeelse kokkuvõtte teha;
- suudab analüüsida looduslike tingimuste, rahvastiku, kultuuri, majanduse ja ühiskonna arengu vastastikuseid seoseid käsitletud regioonides ning tuua näiteid globaliseerumise mõjude kohta maailma eri regioonidele;
- tunneb ja väärtustab demokraatia põhimõtteid ja inimõigusi.

TUNNI KESTUS

2 x 45 minutit

VAJALIKUD VAHENDID

- slaidiesitlus „Kui ma ükskord_IV kooliaste" (kättesaadav ka õpilastele)
- arvutiklass
- abimaterjal õpetajale
- analüüsileht õpilasele (eraldi Wordi failina, allalaaditav kõigile)

ÕPPETÖÖ KÄIK

Teema käsitus on jagatud kaheks osaks: näituse autori, taustaloo ja ÜRO üldinfo tutvustus ning virtuaaltuur koos näituse ja sellel kajastatud teemade analüüsiga.

Õpetaja palub õpilastel avada slaidiesitluse „Kui ma ükskord_IV kooliaste". Koos töötatakse läbi esitluse slaidid 1-7, mis moodustavad sissejuhatuse teemasse ehk edasise analüüsi ettevalmistuse.

Slaid 1 – avaslaid

Slaid 2 – info näituse autori kohta

Slaid 3 – õpetaja selgitab õpilastele, mis on humanitaarkriis ja humanitaarabi:

Humanitaarkriis ehk humanitaarkatastroof on olukord, kus teatud sündmus(t)e tagajärjel on ohus mõne kogukonna või suurema inimgrupi tervis, heaolu ja turvalisus ning kriisist puudutatud piirkonnal ei ole endal piisavalt vahendeid olukorra lahendamiseks. Seetõttu vajatakse rahvusvahelist abi ehk humanitaarabi. Humanitaarabi on lühiajaline ja kiireloomuline kriisiabi inimelude päästmiseks ning kannatuste leevendamiseks konflikti, looduskatastroofi, näljahäda või epideemia puhul.

Slaid 4 – Näituse taustalugu

Slaid 5 – Näitusel kajastatud riikide kaart (punasega on tähistatud autori elukohariik näituse valmimise ajal)

Slaid 6 – Kiirülevaade ÜRO-st

Slaid 7 – ÜRO tegevusvaldkonnad

Slaid 8 – Alusta tuuri virtuaalgaleriis

Enne iseseisva töö algust selgitab õpetaja ülesandepüstitust ja töö eesmärki. Õpilased külastavad näitust, vaatavad fotosid, loevad laste lugusid ja tutvuvad lisainfoga. Analüüsileht suunab neid otsima infot ka teistest allikatest, sh ingliskeelsetest. Õpetaja paneb õpilastele südamele, et nad kasutaksid usaldusväärseid allikaid (nt Eesti välisministeerium, Eesti alaline esindus ÜRO juures jm). Õpilased täidavad analüüsilehe, salvestavad dokumendi enda nimega ning saadavad õpetajale kokkulepitud kanali kaudu (e-post, õppeinfosüsteem, muu õpikeskkond). Iga õpilane töötab oma tempos oma arvuti taga kas kodus või arvutiklassis.

Õpilase analüüsilehel on 6 harjutust.

Harjutus 1. Näituse ja laste lugude analüüs: sõjaliste konfliktide tagajärjed lastele ja tüdrukutele, lapse õigused ja nende rikkumised.

Harjutus 2. Rahvusvahelised organisatsioonid ja ÜRO allorganisatsioonide töö.

Harjutus 3. Video analüüs rõhuasetusega praeguse ajalooetapi tunnusjoontele.

Harjutus 4. ÜRO humanitaarabi organisatsiooni OCHA 2021.a prognoos piirkonniti.

Harjutus 5. ÜRO vajalikkus.

Harjutus 6. Kuidas saavutada rahu?

JÄTKUTEGEVUSED

Pärast analüüsilehe täitmist ja ärasaatmist võib korraldada diskussiooni (ka nt Zoomis või teises taolises keskkonnas), kus võib klassiga arutleda valitud küsimusi ja vastused. Alustada võiks üldisemate küsimustega: milline lugu näituselt kõige rohkem korda läks, mis šokeeris, mis tundus ebahuvitav. Seejärel võib arutleda ja vahetada arvamusi ÜRO vajalikkusest/ ülesannetest ning väljavaadetest rahumeelsemale maailmale. Lisaks võib õpilastelt küsida, kui palju räägitakse nende kodudes rahvusvahelistest konfliktidest, kas ja kust nad selleteemalist infot hangivad ning kui lihtne või keeruline oli leida infot analüüsilehe täitmiseks. Ühe jätkutegevusena võiks õpilastele soovitada ka mõne dokumentaalfilmi vaatamist (tutvu valikuga [siin](#)).

NÄITUSE MEEDIAKAJASTUS

1. [Intervjuu fotograaf Vincent Tremeau'ga näitusel. Ringvaade \(Videolugu alates 17'29"\)](#)
2. [Aafrika lapsed tahavad saada teemandiotsijaks, sõduriks, arstiks või presidendiks. Eesti Ekspress](#)
3. [Näitusekülastus psühholoog Anna-Kaisa Oidermaa ja uhhuđuurlase Mart Kuusega. OP \(Videolugu alates 29'13"\)](#)
4. [Arvustus: Vincent Tremeau lood unistustest ja läbielamistest. Häppening](#)
5. [Intervjuu Toomas Järvetiga. Neeme Raud. Siin \(Helilõik alates 30'30"\)](#)
6. [Dokfoto keskuses näeb kriisikollete laste tulevikuunistusi. EPL](#)
7. [Galerii: Dokfoto keskuses avati näitus fotodele jäädvustatud unistustest. ERR Kultuur](#)
8. [Avatakse fotograaf Vincent Tremeau näitus. Postimees](#)

LISAMATERJALE

1. [V. Tremeau Instagrami konto](#)
2. [GLOBALISEERUV MAAILM. Gümnaasiumi valikkursuse õppematerjal](#)
3. [Videoloeng „Kas naiste õigused on tõesti piiratud?“](#)
4. [Tunnikavade kogumik „Naised õiguste eest: lood üle maailma“](#)
5. [Dokumentaalfilmid lapssõduritest „Süütu“](#)
6. [Materjalid noortele: Pagulus ja põgenikud](#)

KUI MA ÜKSKORD SUUREKS SAAN...

VINCENT TREMEAU FOTONÄITUS NING ÜRO JA SÕJALISED KONFLIKTID

„ÜROd ei loodud selleks, et viia inimkond paradiisi, vaid selleks, et päästa see põrgust.“

Dag Hammarskjöld, ÜRO peasekretär (1953–1961)

1. Vaata fotosid V. Tremeau virtuaalnäitusel „Kui ma ükskord suureks saan...“, loe laste lugusid ning tutvu infomaterjalidega. Vasta järgmistele küsimustele:

1. Millised on sõjaliste konfliktide tagajärjed lastele üldiselt?
2. Millised probleemid puudutavad eelkõige tütarlapsi?
3. Analüüsi pildikeelt: mida märkad fotodel (nt taust, rekvisiidid, näoilmed, kehakeel)?
4. Mis võiks olla põhjus, miks nii paljud lapsed soovivad saada sõjaväelasteks/sõduriteks? Mis võiks olla sellise valiku tagajärg pikemas perspektiivis?
5. Milliseid lapse õiguste rikkumisi neis lugudes kohtasid? Vaata näiteks kokkuvõtlikku nimekirja lk 21–22 [siin](#) (võid kasutada ka mõnda teist usaldusväärset allikat). Too välja 6 rikkumist.
6. Milline lugu sulle kogu näituselt kõige rohkem korda läheb? Selgita oma valikut.

2. Rahvusvahelistest organisatsioonidest rääkides kasutatakse palju suurtähtlühendeid. Mis organisatsioonid peituvad nende lühendite taga? Hangi teavet usaldusväärsetest veebiallikatest.

ÜRO
UNHCR
IOM
UNICEF
UN WOMEN
OCHA

3. Vaata katkendit (6:37–9:55) näitusel toimunud vestlusõhtust teemal „Kus lõpeb rahu ja algab sõda?“, kus saab sõna Liis Lipre-Järma, Eesti Välisministeeriumi rahvusvaheliste suhete ja inimõiguste büroo juht. *Miks on praegune etapp inimkonna ajaloos eriline?*

4. ÜRO humanitaarabi koordineerib üleilmselt OCHA, mis on oma kodulehel välja toonud 10 suurimat kriisipiirkonda maailmas aastal 2021. Nende seas on ka fotograaf V. Tremeau külastatud paigad. Otsi infot ja täida tabel, eeskujuks võta Afganistani kohta täidetud lahtrid.

RIIK VÕI PIIRKOND	KRIISI VÄLJUNDID	HUVIPAKKUVAD ARVULISED NÄITAJAD
Süüria		
Jeemen		
Kongo Demokraatlik Vabariik		
Saheli piirkond (Mali, Tšaad, Niger, Nigeeria)		
Myanmar ja Bangladesh		
Afganistan	<i>Looduskatastroofid, krooniline toidupuudus, sise-põgenike suur arv, majanduskriis ja sellest tulenev riigivõlg, tsiviilelanike suur hulk ohvrite hulgas.</i>	<i>Iga teine alla 5-aastane laps ja iga neljas rase või imetav ema kannatab tugeva alatoitluse all. Pool kogu elanikkonnast vajab humanitaarabi.</i>

5. Loe uuesti töölehe avatsitaati ning meenuta maailma suurimates humanitaarkriisi piirkondades elavate laste lugusid ja unistusi. Kuidas selgitad selle taustal ÜRO ja selle allorganisatsioonide vajalikkust?
6. Vaata katkendit (7:42-9:46) näitusel toimunud vestlusõhtust teemal „Pole rahu ilma naisteta?“, kus saab sõna Ilmar Raag, kes on osalenud mitmetel rahvusvahelistel rahuvalveoperatsioonidel. *Kuidas jätkata ja edendada rahuprotsesse, kui kasvamas on just selline põlvkond? Millised mõtted ja ideed sul endal tekivad?*

